

УДК 336:378.147

КРИТЕРІЇ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЛЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Студ. Б.А. Якубівський, гр. МгЗФБ-18
Науковий керівник доц. Ю.В. Махнарилов
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою даного дослідження є виявлення критеріїв фінансової безпеки в стратегії розвитку закладів вищої освіти в умовах сучасного розвитку. Завдання – аналіз методів оцінки фінансової безпеки закладів вищої освіти та обґрунтування доцільності їх використання.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження виступає стратегія розвитку закладів вищої освіти.

Методи та засоби дослідження. З огляду на мету та завдання дослідження було обрано такі основні методи: аналіз та синтез.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. В сучасних умовах, питання щодо оцінки фінансової безпеки в стратегії розвитку вищої освіти має дуже велике практичне значення.

Результат дослідження. Параметри кожної складової фінансової безпеки регіону мають забезпечити її внутрішню і зовнішню збалансованість, а їх значення мають бути достатніми для забезпечення належної стійкості системи до дії загроз. По відношенню до аналізу системи загрози розподіляють на внутрішні та зовнішні. Внутрішні загрози трактуються як сукупність умов і факторів, джерелом виникнення яких є економічна система, що розглядається; зовнішні загрози як сукупність умов та факторів, що сформувалися в економічних системах більш високого рівня ієрархії по відношенню до системи, яка розглядається.

У вітчизняних наукових джерелах ґрунтовні дослідження, що стосуються методичних підходів до оцінки фінансової безпеки, можна знайти в роботах К.С. Горячевої [1], С.М. Ілляшенко [2] К.В. Карпової [3]. Фахівцями сформульовано цілу низку теоретичних положень, що стосуються методичних підходів до оцінки фінансової безпеки закладу вищої освіти, як підприємства.

На сучасному етапі, заклади вищої освіти України зазнають впливу наслідків кризових явищ в економіці, а також політичній і соціальній галузях держави. У цих умовах на функціонування закладів вищої освіти чинять вплив як зовнішні, так і внутрішні загрози, які виникають під час здійсненні ними освітньої, наукової та господарської діяльності.

Методи оцінки фінансової безпеки підприємства, зокрема їх вибір, у кожному окремому випадку залежать від конкретного змісту, який вкладається в саме поняття «фінансова безпека підприємства».

Особливості в оцінці фінансової безпеки полягають у різних методичних підходах. Зокрема, у науковій праці К.С. Горячевої наведено такі методичні підходи із зазначенням їх недоліків [1]: індикаторний (порівняння фактичних значень показників фінансової безпеки з пороговими значеннями індикаторів її рівня); ресурсно-функціональний: оцінка стану фінансової безпеки на основі оцінки рівня використання фінансових ресурсів за спеціальними критеріями – власні фінансові ресурси і позикові; на основі використання критерію «мінімум сукупного збитку, який завдається безпеці».

С.М. Ілляшенко пропонує оцінювання рівня фінансового складника економічної безпеки підприємства виконувати на основі аналізу його фінансової стабільності, ступінь

якої визначається з урахуванням достатності оборотних коштів (власних або запозичених) для здійснення операційної діяльності [2]. Цей підхід обмежує можливості фахівця в оцінюванні рівня фінансової безпеки підприємства. Крім оборотних коштів, у фінансовій діяльності підприємства задіяні власний основний капітал, прибуток, інвестиції, цінні папери тощо.

Індикаторний підхід передбачає застосування до кожного функціонального складника фінансової безпеки, а потім експертним шляхом визначати інтегральний показник. До складників фінансової безпеки закладу вищої освіти належать такі [4]: фінансові; правові; екологічні; інформаційні; інтелектуально-кадрові.

Можлива модель оцінки рівня фінансової безпеки ЗВО з врахуванням думок фахівців, має спиратися на вивчення кожного з факторів, що впливають на формування її рівня: динаміку заповнення ліцензійного обсягу, кількість випущених студентів, кадровий потенціал науково-педагогічного персоналу, відповідність заявлених освітньо-програмних компетентностей прикладним задачам суспільного життя, відповідність змісту навчально-виховного процесу заявленим компетентностям, якість навчання, фактичний рівень знань та умінь студентів. Не менш важливими є показники задоволення потреб студентів, репутації, іміджу та бренду, які як правило, мають не менший вплив на успіх та підвищення фінансової безпеки ВНЗ.

Висновки. У підходах до визначення оцінки фінансової безпеки ВНЗ необхідно враховувати кількісні та якісні показники. Поняття фінансової стійкості ВНЗ розглядається як забезпечення фінансової незалежності, дотримання критичної точки питомої ваги власного капіталу в загальній його величині і платоспроможності (його спроможність до погашення своїх короткострокових зобов'язань). Перспектива подальших наукових досліджень полягає у розробленні комплексного методичного забезпечення для оцінки фінансової безпеки закладів вищої освіти.

Ключові слова. Фінансова безпека, рівень фінансової безпеки, заклади вищої освіти, методи оцінки фінансової безпеки закладів вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Горячева К.С. Оцінка рівня фінансової безпеки підприємства [Електронний ресурс] / К.С. Горячева. — Режим доступу : <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3159/1/Gorjacheva.pdf>.
2. Ільяшенко С.Н. Составляющие экономической безопасности предприятия и подходы к их оценке [Текст] / С.Н. Ільяшенко // Актуальні проблеми економіки. — 2003. — № 3. — С. 12-19.
3. Карпова К. В. Функціональні складові економічної безпеки вищого навчального закладу: критерії та індикатори [Текст] / К. В. Карпова // Європейські перспективи. — 2013. — № 11. — С. 109-113.
4. Фінансово-економічна безпека ВНЗ в умовах євроінтеграції вищої освіти України [Текст] / В.В. Гірняк, Н.І. Козьмук, О.В. Лук'янська // Глобальні та національні проблеми економіки. — 2014. — № 2. — С. 1038-1042.